

KUULEMISEN PALAUTEKOOSTE

Yleistä kuulemisesta

Loviisan rannikkoalue on nimetty valtakunnallisesti merkittäväksi tulvariskialueeksi. Tulvariskien estämiseksi ja vähentämiseksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on laatinut Loviisan rannikkoalueen tulvaryhmän ohjauksessa ehdotuksen tulvariskien hallintasuunnitelmaksi, jossa käsitellään mm. tulvaryhmän asettamat tulvariskien hallinnan tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi tarvittavat toimenpiteet. Nyt laadittu suunnitelmaehdotus on jatkoa vuosille 2016-2021 laaditulle tulvariskien hallintasuunnitelmalle.

Tulvariskien hallintasuunnitelmaehdotus liitteineen ja tausta-asiakirjoineen oli nähtävillä sähköisesti ympäristöhallinnon internet-sivulla osoitteessa www.ymparisto.fi/trhs/Loviisa. Kaikilla oli mahdollisuus esittää mielipiteensä merkittävän tulvariskialueen hallintasuunnitelmaehdotuksesta sekä suunnitelman osana esitettävästä ympäristöselostuksesta 2.11.2020-14.5.2021 välisenä aikana. Mielipiteitä toivottiin erityisesti siitä, saavutetaanko esitetyillä toimenpiteillä valitut tulvariskien hallinnan tavoitteet ja onko toimenpiteiden seuranta, toteutettavuutta sekä vaikutuksia vesienhoidon tavoitteisiin arvioitu riittävästi. Mielipiteet käsitellään tulvaryhmässä ja niiden perusteella arvioidaan, onko ehdotusta tulvariskien hallintasuunnitelmaksi tarvetta tarkistaa.

Mielipiteitä oli mahdollista antaa sähköisesti joko ELY-keskuksen kirjaamoon osoitetulla sähköpostilla kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi tai internet-osoitteessa www.lausuntopalvelu.fi. Mielipiteitä oli myös mahdollista lähettää postitse osoitteeseen Uudenmaan ELY-keskus, PL 36, 00521 Helsinki.

Yleisen kuulemisen lisäksi Uudenmaan ELY-keskus pyysi 21.1.2021 lausuntoa ehdotuksesta 12 virastolta tai alueelliselta toimijalta.

Saadut lausunnot ja mielipiteet

Ehdotuksesta saatiin kahdeksan lausuntoa. Lausuntonsa antoivat Loviisan kaupunki, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Itä-Uudenmaan pelastuslaitos, Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Kymenlaakson sähköverkko Oy, Museovirasto, Säteilyturvakeskus STUK sekä Väylävirasto.

Loviisan rannikkoalueen tulvaryhmä kiittää saadusta palautteesta ja ottaa sen tarpeellisilta osin huomioon hallintasuunnitelman viimeistelyssä.

Seuraavassa on esitetty lausuntojen ja mielipiteiden pääsisältö sekä tulvaryhmän laatimat vastineet.

Loviisan kaupunki

Elinkeino- ja infrastruktuurilautakunta päättää antaa seuraavan lausunnon:

Loviisan kaupunki pitää tulviin varautumista erittäin tärkeänä ja pitää tärkeänä myös, että varaudutaan taloudellisiin panostuksiin tulvasuojauksien toteuttamiseksi niin kaupungin kuin valtion taholla. Loviisan kaupunki pitää tärkeänä tulvaennusteiden ja mittauksen luotettavuuden parantamista, jotta mahdolliseen tulvaan voidaan reagoida oikeaan aikaan ja oikeilla toimenpiteillä vahinkojen ehkäisemiseksi.

Merivesitulvat huomioidaan Loviisan uudessa kaavoittamisessa ja muiden kaavojen laatimisessa. Suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat tärkeitä ja niitä edistetään lähivuosien aikana. Lisäksi pidetään tärkeänä eri osapuolten yhteistyötä niin tulvasuunnittelussa kuin mahdollisten tulvatilanteiden aikana. Tärkeää on myös, että viranomaisten ja kansalaisten vastuut ovat selkeät ja niistä on tiedotettu.

Vastine:

Tulvaryhmä pitää tärkeänä mm. viestintää, eri toimijoiden yhteistyötä ja vastuiden tunnistamista. Tulvatietoisuuden parantamiseksi ja omaehtoisen varautumisen tehostamiseksi valmistui keväällä 2020 Loviisan tulvaohje ja se on julkaistu kaupungin internetsivuilla. Eri toimijoiden varautumisessa tulee tarkastella myös tulvista aiheutuvia riskejä. Tulvaryhmä edistää osaltaan tulvatietoisuuden lisäämistä.

Ilmatieteenlaitos ylläpitää merenpinnan seurannan mareografiverkostoa, laatii meritulvaennusteita ja varoittaa tulvavaarasta. Ilmatieteenlaitos vastaa myös rannikkoaluetta koskevien alimpien suositeltavien rakentamiskorkeuksien määrittämisestä. Suosituksia tarkistetaan tarpeen mukaan.

Tulvasuojauksien, erityisesti heikosti kantavalle maapohjalle rakennettavien tulvavallien ja pumppaamojen, toteuttaminen vaatii merkittävää rahoituspanostusta. Valtio voi tukea tulvariskien hallintaa edistäviä hankkeita myös rannikon osalta. ELY-keskukset myöntävät avustusta maa- ja metsätalousministeriöltä saamiensa määrärahojen puitteissa. Valtion rahoitus voi usein olla ratkaisevaa hankkeiden toteuttamiseksi. Avustusta tulee hakea hyvissä ajoin ennen hankkeen toteuttamista.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto ESAVI

Etelä-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastualueen ympäristöterveydenhuoltoyksikkö toteaa, että tulvariskien hallintasuunnitelma on huolellisesti ja riittävän yksityiskohtaisesti laadittu, mikä mahdollistaa tavoitteiden ja niihin liittyvien toimenpiteiden toteuttamisen ja seurannan.

Ihmisten elinympäristön terveellisyyden varmistamiseksi tulvatilanteessa sekä tulvan haitallisten seurausten vähentämiseksi on erityisen tärkeää tulvien ennaltaehkäisy sekä niihin liittyvät toimenpiteet ja niiden toteutumisen seuranta. Ennaltaehkäisyn onnistumisen kannalta on keskeistä, että kunnan ja alueen eri viranomaiset sekä tulva-alueella toimivat yritykset ja kiinteistöjen omistajat ovat osaltaan varautuneet tulviin ja ovat tietoisia vastuistaan. Viranomaisten varautumisen osalta on myös tärkeää, että viranomaisten varautuminen tulvatilanteisiin on yhteensovittettua ja viranomaiset ovat tietoisia toistensa toimintatavoista. Tulvavaara-alueella toimivien yritysten, kiinteistöjen omistajien ja asukkaiden tulee olla jo ennakkoon tietoisia, mistä he saavat tietoa ja ohjeita tulviin varautumisessa, tulvan uhatessa, tulvan aikana ja sen jälkeen. Hallintasuunnitelmassa esitetyt monet toimenpiteet tukevatkin ennaltaehkäisyn tavoitetta ja eri tahojen tiedonsaantia.

Loviisan Kuningattarenrantaan sijoitetaan asuntomessualue vuoteen 2023 mennessä. Alue on nykyisellään osin hyvin alavaa tulvariskialuetta, mutta tulvariski on suunniteltu poistettavaksi laajamittaisin maanpinnan korotuksin, toteuttamalla rakennukset ja infrastruktuuri riittävän korkealle

tasolle sekä ottamalla tulvariski huomioon toimintojen sijoittelussa. Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää huolestuttavana kehityssuuntana sitä, että tulvariskialueille edelleen rakennetaan uusia rakennuksia, vaikka tulvariskiä voidaankin poistaa tai ainakin vähentää muun muassa maanpintaa korottamalla ja huomioimalla alueen rakentamisessa tulvariskit.

Hallintasuunnitelman mukaan kuntalaisten omatoimisen varautumisen lisäämiseksi suunniteltu tulvaohje on laadittu ja julkaistu vuonna 2020, mutta ohjeen jakelu tulvavaara-alueella sijaitseville kiinteistöille oli syksyllä 2020 vielä toteuttamatta. Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää tiedon jakamista tulvavaara-alueen kiinteistöjen omistajille ja asukkaille erittäin tärkeänä, jotta he tunnistavat oman vastuunsa ja osaavat omalta osaltaan varautua tulviin ja toimia oikein tulvan uhatessa ja sen aikana. Tiedon jakamisen tulee olla jatkuvaa, jotta kiinteistöjen omistussuhteiden ja asukkaiden vaihtuessa myös uudet omistajat ja asukkaat saavat ja osaavat hakea tietoa. Tiedon jakamiseen on syytä käyttää monia kanavia. Fyysisesti tai videoyhteyksin pidettävät infotilaisuudet ovat myös hyviä, koska ne mahdollistavat paremmin vuorovaikutteisuuden kiinteistön omistajien ja asukkaiden kanssa. Olisi hyvä selvittää mahdollisuuksia hyödyntää paikallisia omakoti- ja asukasyhdistyksiä ja muita alueella toimivia yhdistyksiä tiedon jakamisessa ja tilaisuuksien järjestämisessä.

Häiriötilanteessa viranomaisten viestintä vaikuttaa merkittävästi siihen, miten häiriötilanteen hoitamisessa ja haittojen vähentämisessä onnistutaan. Näin on varmasti myös tulvatilanteessa, minkä vuoksi viranomaisten viestintäsuunnitelmat ja -tavat on tarpeellista suunnitella ja harjoitella huolellisesti etukäteen, koska merivesitulva kehittyi nopeasti. Viestintää on tarpeellista suunnitella viranomaisten välisen tiedonvaihdon lisäksi myös tulvavaara-alueella toimivien yritysten, kiinteistön omistajien ja asukkaiden suuntaan.

Tulvien hallintasuunnitelman toimenpiteiden tarkemmassa suunnittelussa on tarpeellista huomioida, että vanhusten hoito toteutetaan enenevässä määrin kotihoitona, jolloin yksityisissä kiinteistöissä voi olla asukkaita, jotka eivät omatoimisesti pysty toimimaan tulvatilanteen uhatessa tai siirtymään muualle ja ovat säännöllisen kotihoidon palvelujen saatavuudesta riippuvaisia.

Luvussa 5.3. Valmiustoimet todetaan ”Tulvatilannetoimintaan liittyvien harjoitusten järjestämistä vastausta on säädetty valtioneuvoston asetuksella pelastustoimesta (VNA 787/2003). Asetuksen mukaan lääninhallituksen tehtävänä on järjestää pelastustoimen alueiden ja pelastustoimeen osallistuvien muiden viranomaisten yhteistoimintaa edistäviä väestönsuojelu- ja suuronnettomuusharjoituksia. Myös alueen pelastustoimen tehtäväksi on määritetty järjestää väestönsuojelu- ja suuronnettomuusharjoituksia.” Valtioneuvoston asetus 787/2003 on kumoutunut 1.7.2011 alkaen. Voimassa olevassa valtioneuvoston asetuksessa pelastustoimesta (407/2011) aluehallintoviraston tehtävä on osallistua pelastuslaitosten ja pelastustoimeen osallistuvien muiden tahojen yhteistoimintaa edistävien suuronnettomuusharjoitusten suunnitteluun ja järjestämiseen. Aluehallintovirastolla ei siten ole enää tulvatilannetoimintaan liittyvien harjoitusten järjestämistä vastausta.

Tulvaryhmä on valinnut tietyt toimenpiteet, joiden edistämistä ja toteuttamista seurataan suunnitelmakaudella. Yhtenä ei seurattavana valmiustoimenpiteenä on tulvantorjunta- ja valmiusharjoitusten järjestäminen. Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää tarpeellisena, että kaikkia esitettyjä toimenpiteitä seurattaisiin jollain tiheydellä suunnitelmakauden aikana, jotta toimenpiteet edistyvät ja toteutuvat, vaikka monet niistä ovatkin luonteeltaan jatkuvia ja usein virkatyöhön liittyviä. Säännöllisten valmiusharjoitusten järjestäminen on tärkeää viranomaisten ja toimijoiden varautumisen kehittämiseksi. Harjoituksia voidaan järjestää hyvin monella tapaa ja laajuisina.

Vastine:

Eri toimijoiden vastuiden tiedostaminen ja tunteminen on ensiarvoisen tärkeää. Suunnitelmassa on esitetty useita toimenpiteitä, joilla edistetään mm. omatoimista varautumista. Yhtenäistä ohjeistusta

tulee päivittää säännöllisesti ja huolehtia tiedon riittävän kattavasta jakelusta. Tätä työtä tehdään alueellisesti ja valtakunnallisesti.

Tulvaryhmässä on käyty keskustelua tulvariskialueiden ottamisesta rakentamisen käyttöön mm. korottamalla alueen maanpintaa. Loviisassa tulvariski ja määritetyt alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet otetaan huomioon alueiden maankäytön suunnittelussa ja kaavoituksessa, myös Kuningattarenrannan asuatomessualueen kohdalla. Aluemaisten kohteiden lisäksi tulvariski otetaan huomioon myös yksittäisten rakennusten lupaprosesseissa. On tärkeää huolehtia siitä, että kunnilla ja rakennushankkeita toteuttavilla tahoilla on käytettävissään ajantasaisinta tulvatietoa.

Luvussa ”5.3 Valmiustoimet” oleva kumoutuneeseen valtioneuvoston asetukseen 787/2003 liittyvä osuus korjataan vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Tulvariskien hallintasuunnitelmissa esitettyjen toimenpiteiden edistymistä seurataan vuosittain EU-raportoinnin yhteydessä. Lisäksi uudistuneen tulvariskilainsäädännön myötä tulvaryhmän tehtävänä on edistää ja seurata kaikkien toimenpiteiden toteuttamista suunnitelman vahvistamisen jälkeen.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos

Esitetty luonnos Loviisan rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelmaksi vuosiksi 2022-2027 on pelastuslaitoksen näkemyksen mukaan riittävän laaja ja ottaa huomioon keskeiset tarpeet alueen tulvariskien hallitsemiseksi.

Suunnitelman sivulla 25. viitataan valtioneuvoston asetukseen pelastustoimesta (VNA 787/2003). Asetus on kumoutunut, eikä ole näin ollen enää voimassa. Kumoutuneen asetuksen korvannut voimassa oleva valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 407/2011 ei ota kantaa tulvatilannetoimintaan liittyvien harjoitusten järjestämisvastuusta. Pelastuslain 379/2011 27§ ja 32§ määrittelevät pelastuslaitoksen tehtävät, joihin katsotaan kuuluvaksi myös tulvatilanteisiin liittyvät toimenpiteet.

Vastine:

Luvussa ”5.3 Valmiustoimet” oleva kumoutuneeseen valtioneuvoston asetukseen 787/2003 liittyvä osuus korjataan vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä.

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tulvariskialueilla mahdollisesti sijaitsevat patoturvallisuuslain (494/2009) 11 §:n mukaisiin luokkiin luokitellut padot on syytä mainita tulvariskien hallintasuunnitelmissa. Luokkiin voi tulla myös ajan myötä muutoksia. Padon luokka voi tulla uudelleen tarkasteltavaksi, esimerkiksi jos padon vahingonvaara-alueen maankäyttö muuttuu kaavoituksen ja rakentamisen seurauksena.

Pysyviä tulvapenkereitä rakennettaessa tulee tieto niistä toimittaa patoturvallisuusviranomaiselle hyvissä ajoin jo suunnitteluvaiheessa, jotta tulvapenkereiden mahdollinen luokitustarve voidaan selvittää ja patoturvallisuusviranomaisen voi arvioida padon mitoitusta patoturvallisuuden kannalta.

Patoturvallisuusviranomaisen avustaa pelastustoimen johtajaa pelastustoiminnassa ja osallistuu tarvittaessa pelastustoiminnan johtoryhmän työhön patoturvallisuuslain (494/2009) 26 §:n mukaisesti. Patoturvallisuusviranomaisen seuraa tulvatilanteiden kehittymistä ja osallistuu tarvittaessa viranomaisten tulvapalaverihin.

Patoturvallisuusviranomaisen valvoo pato-onnettomuustilanteessa, että padon omistaja huolehtii velvollisuuksistaan sekä antaa asiantuntija-apua pelastustoimelle ja padon omistajalle.

<p>Patoturvallisuusviranomaisen ilmoittaa tapahtuneesta tarpeen mukaan muille viranomaisille ja osallistuu tarvittaessa väestön varoittamiseen.</p>
<p>Vastine:</p> <p>Kappaleeseen ”5.4.1 Johtaminen ja vastuunjako” lisätään patoturvallisuusviranomaisen tehtäviä koskeva osio.</p>
<p>Kymenlaakson sähköverkko Oy</p> <p>Kymenlaakson Sähköverkko Oy:llä ei ole kommentoitavaa tulvariskien hallintasuunnitelmaehdotukseen.</p> <p>Nykyisin erittäin harvinainen tulva voi aiheuttaa sähkökatkoja, jos vesi nousee jakelumuuntamoihin. Nykyisen toimintamallimme mukaan rakennamme uudet sekä saneeraamme kunnossapidon yhteydessä sähköverkon komponentit kunnan tai kaupungin rakennusvalvonnan osoittamaan korkoon. Järjestelmällistä sähköverkon uusimista tulvariskin vuoksi ei ole tehty.</p>
<p>Vastine:</p> <p>Tulvariskien hallintasuunnitelmassa on esitetty seurattavaksi toimenpiteeksi yhdyskuntateknisten rakenteiden tulvariskien tarkistamista ja tulvasuojausta. Toimenpidettä tullaan edistämään suunnitelman vahvistamisen jälkeen.</p>
<p>Museovirasto</p> <p>Kulttuuriperintö on esillä hallintasuunnitelmaehdotuksen useissa kohdissa:</p> <p>Tulvariskikartoissa esitetään muun muassa tulvien seurauksista mahdollisesti kärsivät kulttuuriperintökohteet ja suojelualueet. Kulttuuriperintökohteiden tulvariski on alustavien arvioiden perusteella todettu vähäiseksi, mutta varsinaisia kohdekohtaisia tulvaselvityksiä ei ole tehty. Ympäristöön ja kulttuuriperintöön liittyen hallintasuunnitelman tavoitteena on se, että erittäin harvinaisestakaan tulvasta ei aiheudu palautumatonta ja korjaamatonta vahingollista seurausta ympäristölle ja kulttuuriperinnölle. Loviisan kulttuuriperintökohteiden suojaus saattaa tulla kyseeseen. Kulttuuriperintökohtainen suojaustarpeen määrittäminen ei tulvariskien hallintasuunnitelman karkean tarkastelutason vuoksi ole mahdollista, vaan mahdolliset tarpeet ja toimenpiteet tulisi selvittää valmiussuunnitelman laadinnan yhteydessä. Jälkitoimenpiteisiin kuuluu kulttuuriperintökohteiden entisöinti ja kulttuurikohteiden korjaus.</p> <p>On myönteistä ja tärkeää, että kulttuuriperintö on huomioitu Loviisan rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelman ehdotuksessa. Loviisassa kulttuuriperinnön ja –ympäristön suojelusta ja asiantuntijatehtävistä vastaa Porvoon museo, joka on museolain muutoksen myötä toiminut Itä-Uudenmaan alueellisena vastuumuseona 1.1.2020 lähtien. Alueellinen vastuumuseo on tarpeellinen yhteistyötaho suunniteltaessa kulttuuriperintökohteiden suojausta ja laadittaessa muita niihin liittyviä suunnitelmia ja selvityksiä. Vastuumuseota on syytä kuulla myös yksittäisten suojelurakenteiden (esim. aallonmurtajat, tulvapenkereet) suunnittelussa, jotta se voi arvioida toimenpiteiden vaikutusta rakennettuun kulttuuriympäristöön ja arkeologiseen kulttuuriperintöön sekä mahdollisia kulttuuriperinnön selvitys- ja inventointitarpeita.</p>

Vastine:

Loviisan linnoitusten tulvariskien selvittämistä tullaan edistämään tulevalla suunnittelukaudella, vaikka tämä ei kuulu ns. seurattaviin toimenpiteisiin. Selvitysten laatiminen on ensisijaisesti omistajan vastuulla (Metsähallitus ja Loviisan kaupunki).

Säteilyturvakeskus STUK

Suunnitelman lähtötietoina on käytetty tulvavaarakarttoja, joissa harvinaisimpana tilanteena tarkastellaan kerran 1000 vuodessa esiintyvää tulvaa, joka vastaa Loviisassa pinnankorkeutta +2,7 m N2000-järjestelmässä.

Suunnitelmassa tarkasteltavat meriveden pinnankorkeudet eivät uhkaa suoranaisesti Loviisan voimalaitoksen turvallisuutta. Poikkeuksellisen meriveden nousun syynä on kuitenkin yleensä voimakas myrsky, joka voi samanaikaisesti aiheuttaa esimerkiksi häiriöitä valtakunnan voimansiirtoverkossa ja siten johtaa myös ydinvoimalaitosten riskitason nousuun. Merivesitulvan vaikutukset kulkuyhteyksiin, tietoliikenneyhteyksiin sekä sähkön jakeluun saattaisivat haitata pelastustoimintaa muista syistä johtuvan ydinvoimalaitosonnettomuuden yhteydessä ja toisaalta vaikeuttaa toimintaa laitoksella pitkäkestoisen onnettomuustilanteen aikana.

Kuten tulvariskien hallintasuunnitelmassa todetaan, Loviisan ydinvoimalaitoksella on käytössä ennakoiva merenpinnan korkeuden seuranta ja toimintaohjeet meritulvien osalta. STUK toteaa lisäksi, että ydinvoimalaitos on suojattava meriveden pinnankorkeuksilta, joiden esiintyminen on huomattavasti harvinaisempaa kuin tulvariskien hallintasuunnitelmassa tarkasteltu kerran 1000 vuodessa. Loviisan voimalaitoksen luvanhaltija Fortum Power and Heat Oy vastaa voimalaitoksen tulvasuojauksesta ja STUK valvoo luvanhaltijan toimintaa.

Viime vuosien aikana Loviisan voimalaitoksen tulvasuojausta on parannettu. Loviisan voimalaitoksella varaudutaan meriveden pinnantasoon +4,02 m (N2000-järjestelmä, vastaa +3,79 m N60-järjestelmässä). Ulkotiloissa otetaan lisäksi huomioon aallot, jolloin suojaustaso on +4,34 m (N2000-järjestelmä). Näillä pinnantasoilla merkittäviä osia laitoksen sähköjärjestelmistä on menetetty, mutta reaktoreiden jälkilämmönpoisto voidaan hoitaa erillisillä dieselkäyttöisillä pumpuilla.

STUKin ja Loviisan voimalaitoksen edustajat ovat osallistuneet asiantuntijoina tulvariskien hallintasuunnitelmaa laatineen työryhmän työhön. Tulvariskien hallintasuunnitelmassa on kartoitettu ja otettu huomioon merivesitulvan vaikutukset Loviisan voimalaitosalueella ja sen ulkopuolella esiintyvän merivesitulvan suorat ja välilliset vaikutukset ydin- ja säteilyturvallisuuteen.

Edellä esitetyn perusteella STUK toteaa, että sillä ei ole huomautettavaa ehdotukseen Loviisan rannikkoalueen tulvariskien hallintasuunnitelmaksi.

Vastine:

Suunnitelman kappaleessa ”5.3.1 Valmiussuunnitelmat” esitetty voimalaitoksen tulvariskiin liittyvä N60-järjestelmän korkeustaso on merkitty virheellisesti N2000-järjestelmään. Korkeusjärjestelmä korjataan suunnitelmaan.

Loviisan ydinvoimalaitoksen tulvariskit on tunnistettu. Fortum Power and Heat Oy huolehtii laitoksen tulvariskeistä Säteilyturvakeskus STUKin valvonnassa, joten niiden tarkempi käsittely Loviisan rannikon tulvariskien hallintasuunnitelmassa ei ole tarpeen.

Väylävirasto

Yhtenä tulvan lieventämisen keinona käytetään yleisesti valuntaa hidastavia toimenpiteitä. Kuitenkin esimerkiksi teiden ja ratojen osalta kuivatuksen toimiminen ja hulevesien hallittu poistaminen on keskeistä rakenteiden ja teiden päällysteiden kestävyys turvaamisessa. Lisäksi toimiva kuivatus vähentää merkittävästi rakenteisiin kohdistuvia eroosio- ja routavaurioiden riskiä. Tämän takia suunnitelluissa toimenpiteissä tulee aina turvata hallitun hulevesien ja muun kosteuden poisto tien ja radan rakenteista. Toimenpiteet tulisi myös suunnitella siten, etteivät ne merkittävästi vaikuttaisi tien- tai radanpidon kustannuksiin.

Väylävirastossa on myös tutkittu myös tulvavahinkojen euromääräistä arviointia tulvariskien hallintasuunnitelmissa. Liikenteen vahinkokustannusten laskennassa on huomattu joiltakin osin kehittämistarvetta. Esimerkiksi niissä suunnitelmissa, joissa kustannukset ovat avoimesti nähtävissä, kustannukset eivät aina lisääntyneet eri tulvaskenariorissa loogisesti tulvatilanteen pahentuessa ja liikennehäiriöiden lisääntyessä. Myös vahinkokustannukset itsessään ovat joissakin tapauksissa alimitoitettuja. Arvioinnissa ei ole otettu huomioon mahdollisia kustannusvaikutuksia vesiväylien tai niihin kuuluvien laitteiden vahinkoihin.

Meritulvien vaikutuksia meriliikenteeseen ja satamien toimivuuteen on eri alueiden tulvariskien hallintasuunnitelmissa käsitelty hyvin vaihtelevasti. Satamatoimintojen mahdollinen merkittävä häiriintyminen muodostaa riskin elinkeinoelämän tuonti- ja vientikuljetuksille merikuljetusten häiriöiden vuoksi. Myös tulvien aiheuttamat mahdolliset sähkökatkot ja muut järjestelmien häiriöt voivat aiheuttaa merkittäviä häiriöitä alusliikenteeseen. Tällaisilla häiriöillä voisi olla huomattavia alueellisia vaikutuksia eri toimintoihin ja tiettyjen tuotteiden saatavuuteen. Lisäksi monissa satamissa käsitellään ja varastoidaan ympäristön kannalta haitallisia aineita, joiden mahdollinen leviäminen ympäristöön muodostaisi merkittävän ympäristöriskin. Näiden syiden takia tulvariskien hallintasuunnitelmissa tulee varmistua siitä, että meritulvien mahdolliset vaikutukset satamien ja meriliikenteen toimintaan on tarkasteltu riittävällä tasolla.

Vastine:

Uudenmaan rannikon satamille aiheutuvia tulvahaittoja selvitettiin tulvariskien hallinnan ensimmäisellä suunnittelukierroksella alustavan tulvariskien arvioinnin yhteydessä. Satamien suunnalta saatiin silloin arvioita, ettei meritulva olisi erityisen vakava riski satamatoiminnoille. Meritulva on useimmiten lyhykestoinen tapahtuma, jolloin sen vaikutukset satamien ja meriliikenteen toimintaan olisivat myös pääsääntöisesti lyhykestoisia. Tulvan mahdollisesti aiheuttamat katkokset sähkön siirtoon ja tietoliikenteeseen voivat olla kestoiltaan pitempiä ja aiheuttaa välillisesti merkittävääkin haittaa satamatoimintoihin. Satamien ja siellä toimivien operaattoreiden tulee varautumissuunnitelmissaan kiinnittää huomiota myös meritulvista aiheutuviin riskeihin ja erityisesti siihen, että henkilöiden ja kuljetusten hallittu saapuminen ja poistuminen on varmistettu. Tulvakorkeudet on otettu huomioon mm. satamien poistumisreittien ja -väylien suunnittelussa. Satamakentillä ja varastoissa säilytettävälle rahdille aiheutuvaa vahinkoriskiä tulee myös arvioida varautumissuunnitelmissa. Tulvaryhmä edistää osaltaan yhteiskunnan kriittisten toimintojen varautumista tulvariskeihin.